С Т А Н О В И Щ Е

От проф.д-р Христина Тодорова Балабанова

Член на научно жури

На дисертационен труд на тема „Административноправна защита на личните данни“

Област на висше образование:социални,политически и правни науки

Професионално направление : 3.6. Право / административно право и административен процес /

Автор: Живка Стоянова Матеева

1.Определена съм със заповед № РД-09-106 /02.11. 2015 на Директора на ИДП при БАН за член на научно жури по конкурс за доктор по право по професионално направление 3.6. право / Административно право и административен процес/.

Г-жа Живка Матеева е родена на 20.09.1975 г в гр.Варна. Притежава бакалавърска степен по „Стопанско управление“, магистър е по право от 2003 г, от Варненски свободен университет и магистър по „Граничен контрол и фирмена сигурност от ВСУ . Работила е последователно като асистент във Варненски свободен университет и от 2009г досега е асистент към катедра Правни науки на Икономически университет гр.Варна.

В конкурса за доктор по право / Административно право и административен процес/, г-жа Матеева участва с дисертационен

труд на тема „Административноправна защита на личните данни“ в обем от 223с. , четири статии и два доклада. Статиите са : „За компетентността на Комисията за защита на личните данни“.-Правна мисъл,2014,№4, ,“Определение права на защиту персональных данных“.-Экономика,социология и право, Москва 2012,/11/, „ За понятието „лични данни „ по Закона за защита на личните данни“.-Управление и устойчиво развитие София,ЛТУ 2012 том 5 година 14, „Предстоящи промени в Закона за търговския регистър и защитата на личните данни“- Управление и устойчиво развитие София ЛТУ 2011,том 4 година 13.

Те са свързани с темата на дисертационния й труд и ще се разглеждат в общия контекст.

2. Актуалността на темата се свързва с необходимостта от по-нататъшна реформа в тази сфера и по-специално от цялостно ново изясняване и регламентиране на въпроси и проблеми, касаещи административно-правната защита на личните данни. Това е така, защото личните данни се превръщат в ценна стока с повишен обществен интерес, налагащ защитата им. Необходими са подробни и актуални промени в законодателството ни, пълен и единен набор от правила за защита на личните данни ,валидни в целия ЕС. Подобна промяна ще допринесе и до ограничаване на корупцията при администриране ,обработване и съхраняване на личните данни. Освен решаването на назрели институционални и функционални проблеми, свързани с личните данни, корупция , и други , бърза научна намеса налага изясняването на теоретичната основа на правната регламентация на тази материя. В тази връзка се изгражда правно понятие за лични данни и от там оформяне на основните принципи за административно-правна защита на личните данни. Потърсена е и по-широката научна база за защита на личните данни, които се

свързват с основните ,конституционно установени субективни права на гражданите.

В цялост тази проблематика се разглежда в специалната част на административното право и процес от гледна точка на материалните и процесуални предпоставки за защита на личните данни, но съществуващата на места дори противоречива съдебна практика, налага нуждата от по-детайлно разглеждане на административно-правната защита ,на административния контрол и неговото усъвършенстване.

Ето защо настоящият дисертационен труд ще съдейства за правилното и законосъобразно разрешаване на тези проблеми и налагане на онзи модел, който ще е най-ефективен за българското законодателство. Всичко това очертава, че трудът на г-жа Матеева е навременен, полезен научен труд, отстраняващ съществуващата колебливост в законодателните разрешения у нас и в различните държави на ЕС ,а и е опит за запълване на наличната теоретична празнота по този въпрос.

Безспорният успех за успешното разглеждане на тази проблематиката , е обусловен от факта ,че г-жа Матеева е преподавател с опит и сериозни научни познания в областта на административното право и административния процес.

Дисертационният труд посветен на „Административно-правната защита на личните данни“ е едно от първите у нас цялостни изследвания на въпросите свързани със защитата на личните данни. За изходно положение се приемат Директива 95/46 на ЕО и Конвенция 108 на Съвета на Европа и изясняването на понятието „лични данни“ чрез общи и специфични признаци/стр9,стр17/. Значителен принос има задълбочения анализ на националната ни правна уредба и установяването на

по-общата правна характеристика на личните данни. Обработването на личните данни е част от основното право,изрично уредено в чл.32 от Конституцията,което включва правото на защита срещу незаконна намеса в личния и семейния живот на лицето. Защитата на личните данни се свързва с правото на лична информация.като основно субективно право на лицето,както и със защитата му, под което в дисертационния труд се разбира дейността ,насочена към отстраняване на препятствия в осъществяване на права и задължения т.е. правно установените способи на засегнатото лице да се обърне към компетентните за това органи при засягане или опасност от злоупотреба с неговото лично право. На практика това става чрез създаване на задължения за лицата,които обработват ,съхраняват и събират лични данни./стр30./

Висока научна оценка може да се даде и на отграничаване на защитата на личните данни от другите комуникационни права./стр32/.

Авторът подробно разглежда принципите за защита на личните данни като прави удачно предложение де леге ференда за по-детайлно уточняване на кръга субекти задължени за защитата на личните данни, както и да се създадат основни правила и стандарти за да се осъществи тази защита. В тази насока правилно се анализира и чл.7 от Проект за Общ Регламент относно защитата на личните данни, предвиждащ разясняване на условията ,при които съгласието е валидно за законосъобразното обработване на личните данни./стр49/.

При това може да се отчете фактът, че научна ценност и новост представлява научнообоснованите и анализирани понятия за „лични данни,““ административно-правна защита на личните

данни“ както и изяснения от автора модел на административен контрол.

Безспорен принос на г-жа Матеева е задълбоченото и научно обосновано изследване на статута на Комисията за защита на личните данни, като централен, колективен,национален независим, контролен орган, действащ в сферата на изпълнителната власт./стр74 и сл/.Тя е орган със специална компетентност и по-специално функционална.

3. Научна новост и важен научен принос в труда е, разглеждането на правомощията и юридическите актове ,които издава Комисията за защита на личните данни.

Отделено е специално внимание на компетентността на Комисията за защита на личните данни, която ѝ дава възможност да упражнява властническите си правомощия и да участва като страна в правните отношения. Безспорен научен принос са и предложените класификации както на правомощията на Комисията, така и на юридическите актове ,които тя издава. Това се прави за първи път в нашата административноправна наука.

В съответствие с европейските модели и практики за развитие на правната регламентация е доразвито понятието за „правото на лична информация“,посочват се белезите на това право и се отграничава от други видове защитена информация.

Г-жа Матеева показва висока правна култура, точен и ясен юридически език, задълбочени научни теоретични знания при изследване на българския модел за защита на личните данни като са направени удачни и обосновани предложения де леге ференда както от методичен характер, свързани с новите аспекти на защита на личните данни, така и практико-приложни относно усъвършенстване на законодателството в тази сфера.

Към конкретните научните приноси могат да се посочат още :

-представеният научен труд е цялостно разглеждане за първи път в правна ни наука на административноправната защита на личните данни ,съобразен с промените в законодателството след приемане на Закона за защита на личните данни от 2002г.

-проучване на съществуващите модели за защита на личните данни,развиване на същността на правото на личната информация,

-систематизиране и анализиране на основните принципи на защита на личните данни, като се предлага те да бъдат групирани като общи и специални

-анализ и предложения де леге ферента на нормативната уредба и практика в Р България на специализираните органи ,пряко ангажирани в дейността по защита на личните данни

-определяне мястото на Комисията за защита на личните данни като основен ,централен, държавен орган за защита на личните данни разгледани са ,компетентността й и правни актове ,които тя издава

- в този контекст и с оглед по-пълното разглеждане положението на Комисията са анализирани права и задължения на „администратора на лични данни“, на „обработващият лични данни“ и по-специално са разгледани техните задължения като са обединени в три групи. Направено е предложение на тази база да се осведомяват гражданите за тяхната възможност да защитят личните си данни при евентуално незаконосъобразно обработване на личната им информация ,

- Безспорен научен принос и новост в административното право е цялата глава трета посветена на контрола за спазване на

законодателството, свързано със защита на личните данни. Направена е съпоставка на понятията контрол и надзор в тази сфера и са обосновани правилни научни изводи.

-Очертани са специфичните производства, осъществявани от Комисията за защита на личните данни, което е база за по – бързото решаване на проблемите в тази област.

-Изследвани са различните видове юридическа отговорност ,която се носи от администратора на личните данни, като по този начин се обогатяват различни страни от административноправната защита на тези данни.

4. Г-жа Матеева представя в конкурса и четири статии .Всички те са публикувани, свързани са с основни въпроси на дисертационният труд. Важен принос в тях е изясняването на правната същност на личните данни ,на тяхната защита и няма да се дискутират отделно.

5. Г-жа Матеева използва различни научни методи: анализ,синтез и правно-нормативен при провеждане на научното дирене.,които й дават възможността за водене на коректно самостоятелно научно дирене и изграждане на собствени научно обосновани тези.

В заключение

Дисертационният труд на г-жа Живка Стоянова Матеева съдържа научни, науко-приложни резултати ,които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ , вътрешните актове на Института за държавата и правото пи БАН.

Представените материали и достигнатите резултати от дисертационния труд напълно съответстват на изискванията на

закона.Те доказват, че г-жа Живка Матеева притежава задълбочени научни знания и професионални умения по научната специалност административно право и административен процес и демонстрира качества за самостоятелна научна работа .Поради гореизложеното убедено давам своята положителна оценка и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен доктор по право/ административно право и административен процес/ на г-жа Живка Стоянова Матеева.

25.11.2015 Член на научно жури:

Проф.д-р Христина Балабанова